

गुञ्जा

गुंजा रूक्षा तथा तिक्ता वीर्योष्णा च प्रकीर्तिता ।
विषवैषम्यजन्तुघ्नी रोगग्रामभयावहा ॥ (Dhn)

Gunja is tikta in rasa, ruksa, usna in virya, visavaismya and jantughna and used in agra roga.

गुंजाद्वयं च शीतोष्णं, बीजं वान्तिकरं शिफा ।
शूलघ्नी, विषहृत् पत्रं, वश्ये श्वेता प्रशस्यते ॥ (Dhn, Rjn)

Gunja dvaya is sitosna, bija is vanti kara, sipha is sulaghna, patra is visa hara and vasya sveta variety is the best.

गुंजाद्वयं तु केश्यं स्याद् वातपित्तज्वरापहम् ।
मुखशोषभ्रमश्वासतृष्णामदविनाशनम् ॥
नेत्रामयहरं वृष्यं बल्यं कंडूं व्रणं हरेत् ।
कृमीन्द्रलुप्तकुष्ठानि रक्ता च धवलापि ॥ (Bpn)

Gunja dvaya is kesya, vata pitta jvarahara, cures mukha sosa, bhrama, svasa, trsna, mada, netryamaya, is balya, vrshya, cures kandu and vrana. Rakta gunja cures krmi, indralupta and kustha.

मूलं तु मधुरं तिक्तं मुखशोषहरं परम् ।
मुखपाकहरं पत्रं, सर्वं श्वेताभवे शुभमे ॥ (नि.सं)

Its mula is madhura, tikta in rasa, mukha sosa hara para, patra is mukha paka hara, and of all the varieties white variety is the best.